

SYSTÉM ENVIRONMENTÁLNÍHO EKONOMICKÉHO ÚČETNICTVÍ V ČR

Eva Kožoušková

Národní konzultační seminář k rozvoji ekosystémového
účetnictví, 11.06.2019, Praha

Environmentální ekonomické účetnictví v ČR

- Úvod
- Environmentální politika
- Metodický základ, struktura
- Právní základ
- Environmentální ekonomické účetnictví a ČSÚ
- Užití environmentálních ekonomických účtů

Úvod

- Ekonomický rozvoj společnosti x životní prostředí
- Ekonomické procesy → životní prostředí
- Životní prostředí → rozvoj ekonomiky
- Kvantifikace těchto jevů
- Statistický systém

Environmentální politika

- Strategie Evropa 2020
- 7. akční program pro životní prostředí
- Strategie udržitelného rozvoje EU
- Akční plán pro oběhové hospodářství
- Agenda 2030

Metodický základ, struktura

- Systém národních účtů SNA (System of National Accounts)
- Evropský systém účtů ESA (European System of Accounts)
- Systém integrovaných environmentálních ekonomických účtů SEEA (System of Environmental-Economic Accounting)
  - 1. vydání v roce 1993, revize 2003
  - 2011, SEEA Central Framework
  - 2012, přijato UNSC jako mezinárodní standard pro environmentální ekonomické účetnictví
- SEEA EEA, 2014 (Experimental ecosystem accounting)

Metodický základ, struktura

- Účty fyzických toků
- Účty environmentálních aktivit a souvisejících toků
- Účty environmentálních aktiv

Právní základ

■ Nařízení EU a Rady číslo 691/2011 o environmentálních ekonomických účtech

- Emise do ovzduší
- Daně související s životním prostředím
- Materiálové toky na makroekonomické úrovni

■ Nařízení EU a Rady číslo 538/2014 o environmentálních ekonomických účtech

- Výdaje na ochranu životního prostředí
- Environmentální zboží a služby
- Fyzické energetické toky

Environmentální ekonomické účetnictví a ČSÚ

■ Emise do ovzduší

- Phare 2003
- ČHMÚ
- 14 znečišťujících látek a skleníkových plynů
- Podle ekonomických činností, domácnosti, nerezidenti
- Zdroje dat
  - Emisní bilance ČHMÚ
  - Energetická statistika
  - Statistika dopravy

Environmentální ekonomické účetnictví a ČSÚ

■ Materiálové toky

- Phare 2003
- COŽP UK
- Domácí užitá těžba, dovoz, vývoz
- Podle druhu materiálů: biomasa, nerostné suroviny
- Zdroje dat
  - Zemědělská statistika
  - Statistika těžby nerostných surovin
  - Statistika zahraničního obchodu

Environmentální ekonomické účetnictví a ČSÚ

■ Daně související s životním prostředím

- Grant Eurostatu 2009 - 2010
- COŽP UK
- Daně z energií, ze znečištění, z dopravy a z využívání přírodních zdrojů
- Podle ekonomických činností, domácnosti, nerezidenti
- Zdroje dat
  - Statistika národních účtů
  - Data GŘC
  - Data GFR

Environmentální ekonomické účetnictví a ČSÚ

- Výdaje na ochranu životního prostředí
  - Výdaje na pořízení investic a neinvestiční náklady na ochranu ŽP
  - Podle sektorů národního hospodářství a ekonomické činnosti
  - Podle klasifikace CEPA (Classification of environmental protection activities)
- Zdroje dat
  - Statistika národních účtů
  - Statistika životního prostředí

Environmentální ekonomické účetnictví a ČSÚ

■ Environmentální zboží a služby

- Grant Eurostatu 2010
- UJEP Ústí nad Labem
- Produkce, hrubá přidaná hodnota, zaměstnanost a export environmentálního zboží a služeb podle ekonomické činnosti
- Podle klasifikace CEPA a CReMA (Classification of resource management activities)
- Zdroje dat
  - Statistika národních účtů
  - Statistika průmyslu
  - Statistika zahraničního obchodu
  - MPO – výroba energie z OZ
  - ÚZEI - ekologické zemědělství
  - Statistika stavebnictví

Environmentální ekonomické účetnictví a ČSÚ

■ Fyzické energetické toky

- Dodávky a užití energetických toků
- Podle druhu energetického produktu a ekonomických činností, domácnosti, nerezidenti
- Zdroje dat
  - Statistika energetiky
  - Statistika národních účtů
  - Statistika zahraničního obchodu
  - ČHMÚ

Environmentální ekonomické účetnictví a ČSÚ

■ Environmentální dotace a transfery

- Grant Eurostatu 2014 - 2015
- Běžné a kapitálové dotace a transfery určené na ochranu ŽP a správu přírodních zdrojů
- Podle sektorů NH a klasifikací CEPA a CREMA
- Zdroje dat
  - Statistika národních účtů
  - IS CEDR III centrální registr dotací
  - IS – Státní pokladna
  - Ministerstva – MZe, MPO, MŽP
  - SFŽP
  - Regiony – krajské úřady
  - 20 obcí

PRODUKTIVITA ZDROJŮ (2015, standard kupní síly (PPS)/kg)

PRODUKTIVITA ZDROJŮ

je HDP dělený domácí materiálovou spotřebou (DMC). DMC je definována jako celkové množství materiálu přímo spotřebovaného určitou ekonomikou. Je to celkové množství surovin vytěžených na domácím území dané ekonomiky za rok

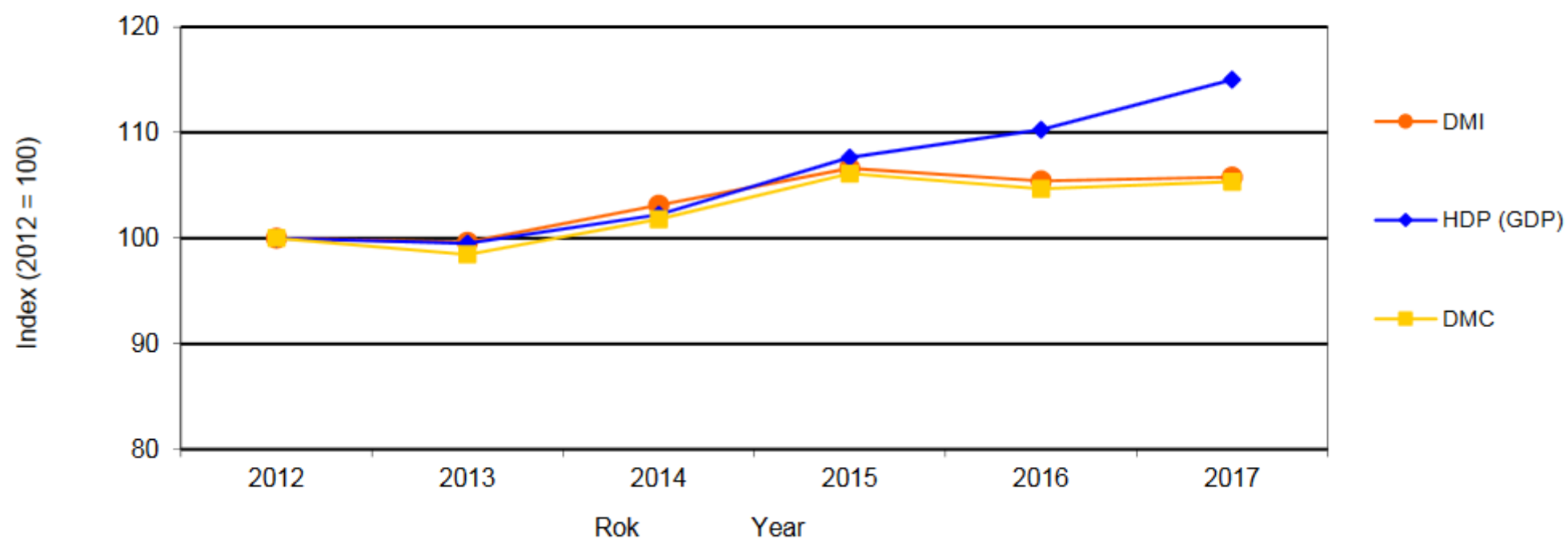
plus veškeré fyzické dovozy minus veškeré fyzické vývozy. Je třeba poznamenat, že termín „spotřeba“, tak jak je užíván v případě DMC, označuje reálnou spotřebu, nikoliv spotřebu konečnou. DMC nezahrnuje protisměrné skryté toky ve vztahu k dovozu a vývozu surovin a výrobků.

ČESKO
1,6

EU28
2,2

Graf - 10 Trend indikátoru DMI a DMC
Trend of the DMI and the DMC indicators

- <https://www.czso.cz/csu/czso/environmentalni-ucty>
- [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Environmental_accounts -
establishing the links between the environment and the economy](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Environmental_accounts_-_establishing_the_links_between_the_environment_and_the_economy)

Děkuji za pozornost

eva.kozouskova@czso.cz